

Handläggare:
Krisztina Buki, tel: 08-508 21 079
Madeleine Hagerth, tel: 08-508 21 051

Till
Älvsjö stadsdelsnämnd
2010-04-22

Nationella minoriteter och minoritetsspråk - Förslag till åtgärdsplan för Stockholms stad

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen

Charlotte Svensson
Stadsdelsdirektör

Margareta Hamrén
Avdelningschef

Eva Folke
Verksamhetsområdeschef

Göran Sjödin
Verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

Den 1 januari 2010 trädde en ny lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk i kraft. Den nya lagen medför att Stockholms stad kommer att ingå i förvaltningsområdet för finska språket, vilket innebär att enskilda har rätt att använda finska i kontakten med staden. Enskilda har även rätt att använda samiska och meänkieli (tornedalsfinska), under förutsättning att ärendet kan handläggas av personal som behärskar språket.

Förslaget till riktlinjer fokuserar på de skyldigheter staden har som del i förvaltningsområdet för finska. Varje nämnd ansvarar för att organisera sin verksamhet på ett sådant sätt att det finns beredskap och rutiner för att bemöta önskemål från enskilda att använda finska språket.

Förvaltningen anser att förslaget till åtgärdsplan för Stockholms stad är välbearbetat och att nämndernas ansvarsområden tydligt framgår. Vidare kommer förvaltningen att vidta behövliga åtgärder för att tillmötesgå invånarnas önskemål om att använda det finska språket.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kansli- och serviceavdelningen i samverkan med verksamhetsområdet för vuxna, funktionsnedsatta och äldre samt verksamhetsområdet för barn och ungdom. Samverkan har skett i förvaltningsgruppen den 15 april 2010.

Bakgrund

Den 1 januari 2010 trädde en ny lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk i kraft. Den nya lagen medför att Stockholms stad kommer att ingå i förvaltningsområdet för finska språket, vilket innebär att enskilda har rätt att använda finska i kontakten med staden. Enskilda har även rätt att använda samiska och meänkieli (tornedalsfinska), under förutsättning att ärendet kan handläggas av personal som behärskar språket. Lagen innehåller också mer specificerade bestämmelser om vissa skyldigheter inom förskoleverksamhet och äldreomsorg

Till kommuner och landsting som ingår i förvaltningsområden för finska, meänkieli respektive samiska kommer statsbidrag att utgå.

Kommunstyrelsen gav i tertiärrapport 2, 2009, i uppdrag åt socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden att ta fram förslag till övergripande riktlinjer för hur stadens nämnder ska arbeta för att följa lagstiftningen om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Sammanfattning av remissen

Förslaget till riktlinjer fokuserar på de skyldigheter staden har som del i förvaltningsområdet för finska språket. Varje nämnd ansvarar för att organisera sin verksamhet på ett sådant sätt att det finns beredskap och rutiner för att bemöta önskemål från enskilda att använda finska språket. Bland annat framhålls i riktlinjerna att nämnderna ska kartlägga personalens språkkunskaper, informera personalen om den nya lagen samt samråda med de nationella minoriteterna i frågor som berör dem. Inom förskoleverksamhet och äldreomsorg ska bedömningar göras om det finns behov av att inrätta ytterligare verksamheter där hela eller delar av verksamheten bedrivs på finska.

I socialtjänstlagen har en ny regel tillkommit i 5 kap. 6 § tredje stycket, där det framgår att kommuner ska verka för att det finns tillgång till personal med kun-

skaper i finska, meänkieli respektive samiska där det behövs för omvårdnaden om äldre människor.

Åtgärder som ankommer på stadsdelsnämnden

Stadsdelsnämnderna;

- bör organisera sin verksamhet på ett sådant sätt att det finns beredskap och rutiner för att bemöta önskemål från enskilda att använda finska språket
- bör göra en kartläggning av personalens språkkunskaper i finska, inom vilka enheter och på vilken typ av befattning det finns finsktalande personal
- bör i samband med detta även inventera om det finns anställda som kan meänkieli och samiska
- informera växeln om var det finns särskild språkkompetens samt på annat lämpligt sätt, t.ex. i interna telefonkataloger, på intranätet och hemsidor.
- svara för att det finns tillgång till finska tolkar och översättare
- inventera var det finns särskilda förskolor eller avdelningar för finsktalande barn
- samtliga verksamhetsområden inom stadens äldreomsorg inventerar medarbetarnas språkkunskaper i främst finska, men även i meänkieli och samiska, och håller denna information aktuell.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att förslaget till åtgärdsplan för Stockholms stad är välbearbetat och att nämndernas ansvarsområden tydligt framgår. Varje nämnd ansvarar för att organisera sin verksamhet på ett sådant sätt att det finns beredskap och rutiner för att bemöta önskemål från enskilda att använda finska språket.

Medborgarkontoret i Älvsjö utgör redan i dagsläget ett informationscentrum. Förvaltningen överväger/kommer att införa särskilda tider dels för fysiska besök på medborgarkontoret samt telefontider, då finsktalande tolk finns tillgänglig. Beroende på hur stor efterfrågan blir kommer tiderna att anpassas därefter.

Förvaltningen kommer också i olika avseenden, bland annat vid nyrekrytering av personal, verka för att få in språkkompetens i verksamheter där tillgång till finsktalande personal behövs/är efterfrågad.

En inventering av språkkunskaper inom förvaltningen ska genomföras och den interna telefonkatalogen samt intranätet uppdateras med information om vilka eller

var språkkunskaper i form av finska, miänkieli eller samiska återfinns i organisationen.

Vidare instämmer förvaltningen i att det är värdefullt att utförare med finsk inriktning inom såväl äldreomsorgen som förskolor med finskspråkig verksamhet går att söka i *Jämför service* på stadens hemsida. Likaså att det finns tillgång till finsktalande personal på Kontaktcenter Stockholm och Äldre direkt.

Äldreomsorg

För närvarande finns finsktalande personal på varje enhet inom de kommunala vård- och omsorgsboendena och servicehuset. De finsktalande äldre utgör inte någon större grupp och förvaltningen bedömer att vid önskemål om att använda finska språket kunna tillmötesgå behovet.

Bland de externa utförarna exempelvis hemtjänst finns finskspråkigt alternativ att välja. Förvaltningen instämmer i att äldrenämnden får i uppdrag att inventera vilka utförare som har personal som talar finska, meänkieli och samiska

Förskola

Enligt riktlinjerna i åtgärdsplanen ska nämnden inventera var det finns särskilda förskolor eller avdelningar för finsktalande barn. Förvaltningen har inga finskspråkiga förskolor eller avdelningar men har gjort en inventering av var det finns finskspråkiga barn samt var det finns finskspråkig personal.

För närvarande finns det ett fåtal barn med finska som modersmål på nämndens kommunala förskolor. Fyra av pedagogerna talar även finska. Om behov finns är det goda förutsättningar att organisera för att ge barnen möjlighet att få använda det finska språket.